

Atodiad C

Anthony Barrett	Eich Cyf/Your
Swyddfa Archwilio Cymru	Ref:
24 Heol y Gadeirlan	Ein Cyf/Our Ref: SF/M27
Caerdydd	Date: 27 Medi 2010
CF11 9LJ	Gofynner am/Ask S Forrest
	for:
	Direct Dial: 79

Annwyl Syr

Datganiad o Gyfrifon 2009/2010 Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Darperir y llythyr hwn mewn perthynas â'r archwiliad o ddatganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 er mwyn mynegi barn ynglŷn â pha un a ydynt yn rhoi darlun teg, ym mhob ffordd berthnasol, o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2010 ac o ganlyniadau ei weithrediadau a'i lifau arian parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 (diwygiedig) a'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y DU - Datganiad o'r Arfer a Argymhellir 2009 (y SORP).

Sylwadau wnaed gan Reolwyr

Sylwadau cyffredinol

1. Cafodd holl drafodion yr Awdurdod eu hadlewyrchu a'u cofnodi'n briodol yn y cofnodion cyfrifyddu.
2. Nid oes unrhyw brosiectau cyllideb cyfun yn deillio o unrhyw gytundebau partneriaeth a luniwyd o dan Adran 31 o Ddeddf Iechyd 1999, cyfranogion, mentrau ar y cyd na threfniadau ar y cyd heblaw am y rhai a ddatgelwyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.
3. Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â phob amod a osodwyd gan sefydliadau perthnasol sy'n talu grantiau a gall ddisgwyl, yn rhesymol, y symiau grant a gynhwysir yn y cyfrifon.
4. Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â phob agwedd ar y cytundebau a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol i addasu'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig neu ddatgelu'r manylion ynddynt.
5. Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig.
6. Sicrhawyd bod pob llyfr cyfrifon a dogfennau ategol a chofnodion pob cyfarfod o'r Awdurdod ar gael i chi.
7. Nid oes gan yr Awdurdod gynlluniau na bwriadau a allai newid mewn ffordd berthnasol werth cario neu ddisbarthiad asedau a rhwymedigaethau a adlewyrchir yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.
8. Mae'r dulliau mesur, gan gynnwys y rhagdybiaethau cysylltiedig, a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg yn briodol ac wedi eu cymhwyso'n gyson. Mae'r datgeliadau sy'n ymwneud â gwerthoedd teg yn gyflawn ac yn briodol.
9. Nid oes camddatganiadau nas cywirwyd.

10. Rhoddwyd ystyriaeth i'r mân newidiadau yn y SORP, yn bennaf y rheiny a oedd yn ymwneud â chyfrifon Menter Cyllid Gyhoeddus a chynlluniau o'r fath. Cofnodwyd hyn yn Natganiad Cyfrifon 2009/10.

Asedau Cyffredinol

11. Roedd yr holl asedau a gynhwyswyd ar y fantolen yn bodoli ar ddyddiad y fantolen ac yn eiddo i'r Awdurdod, ac roeddent yn rhydd o unrhyw hawlrym, llyffethair neu arwystl, ac eithrio fel y datgelir yn y cyfrifon. Mae'r fantolen yn cynnwys pob ased diriaethol sy'n eiddo i'r Awdurdod.

Asedau sefydlog

12. Mae pob ased sydd dros £100 yn cael ei gyfalafu. Caiff adeiladau eu hailbrizio bob pum mlynedd gan ddilyn 'Gwerth y Farchnad Agored' ar gyfer swyddfeydd a 'Cost Amnewid Dibrisiedig' ar gyfer gorsafoedd tân. Dibrisir holl adeiladau'r Awdurdod dros eu hoes amcangyfrifedig a chodir tâl am y dibrisiad. Adnabyddir costau eraill fel costau hanesyddol a fe'i dibrisir dros eu hoes ddefnyddiol. Yng ngoleuni'r hinsawdd economaidd bresennol fe adolygwyd gwerth yr asedau rhag diffygion.

Asedau cyfredol

13. O'u gwireddu yn ystod gweithrediadau arferol yr Awdurdod disgwylir y bydd yr asedau cyfredol eraill ar y fantolen yn cynhyrchu o leiaf gymaint ag a ddatgenir. Gwnaed darpariaeth ddigonol yn erbyn pob swm sy'n ddyledus i'r Awdurdod ac y gwyddys ei fod, neu y gellir disgwyl y bydd, yn anadenilladwy.
14. Ni cheir unrhyw drefniadau balans digolledu ffurfiol nac anffurfiol gydag unrhyw rai o'n cyfrifon arian parod na buddsoddi.

Buddsoddiadau

15. Roedd yr holl fuddsoddiadau a gynhwyswyd ar y fantolen yn bodoli ar ddyddiad y fantolen ac yn eiddo i'r Awdurdod, ac roeddent yn rhydd o unrhyw hawlrym, llyffethair neu arwystl, ac eithrio fel y datgelir yn y cyfrifon. Mae'r fantolen yn cynnwys yr holl fuddsoddiadau sy'n eiddo i'r Cyngor. Mae buddsoddiadau'r Awdurdod wedi eu hadolygu o safbwynt amhariad ac adlewyrchir unrhyw amhariad o'r fath yn y datganiadau ariannol yn unol â hynny.

Rhwymedigaethau Cyffredinol

16. Mae pob rhwymedigaeth wirioneddol a phob rhwymedigaeth wrth gefn wedi ei chofnodi a'i datgelu fel y bo'n briodol, yn ogystal â phob gwarant yr ydym wedi ei rhoi i drydydd partïon.
17. Nid oes ymglyfreitha yn yr arfaeth a allai beri colled sylweddol i'r Awdurdod, ac nad yw wedi ei ddatgelu yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig, naill ai fel rhwymedigaethau cyfredol neu rwymedigaethau wrth gefn.
18. Mae pob rhwymedigaeth o dan brydlesi cyllidol neu gontractau hurbwrcas wedi ei datgelu yn y cyfrifon.
19. Ystyriwyd pob budd nas cyllidwyd (megis blynyddoedd ychwanegol dewisol) wrth grynhoi ffigurau Safon Adrodd Ariannol 17 a gynhwyswyd yn y datganiadau cyfrifyddu.

Canlyniadau

20. Ni chafodd trafodion o fath nas cynhelir fel arfer gan yr Awdurdod, nac amgylchiadau eithriadol neu anghylchol effaith berthnasol ar y canlyniadau ar gyfer y flwyddyn.

Rheolaeth fewnol

21. Cydnabyddaf fy nghyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod gwallau. Ni fu:
- afreoleidd-dra yn ymwneud â rheolwyr y mae ganddynt rolau pwysig yn y system rheolaeth cyfrifyddu fewnol;
  - afreoleidd-dra yn ymwneud â chyflogeion eraill a allai gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol; a
  - gohebiaeth gan asiantaethau rheoliadol yn ymwneud â diffyg cydymffurfio neu ddiffygion o ran arferion adrodd ariannol a allai gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol.

Digwyddiadau ôl-fantolen

22. Ac eithrio fel y datgelwyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig, ni fu newidiadau perthnasol ers dyddiad y fantolen sy'n effeithio ar rwymedigaethau ac ymrwymadau, ac ni fu digwyddiadau na thrafodion sydd, er nad ydynt wedi'u cynnwys yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig, yn ddigon pwysig fel y dylent fod wedi cael eu dwyn i sylw'r archwilydd.

Sylwadau gan y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu

23. Cydnabyddwn fod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi eu trafod â ni.
24. Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am gyflwyno'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn deg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol priodol.
25. Cydnabyddwn ein cydgyfrifoldeb am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon, sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Awdurdod.
26. Rydym wedi datgelu i chi bob achos hysbys neu bosibl o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau y dylid bod wedi ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.
27. Nid oes unrhyw drafodion perthnasol eraill gyda phartion cysylltiedig (yn ôl diffiniad Safon Adrodd Ariannol 8 a'r SORP), heblaw am y rhai a gofnodwyd ac a ddatgelwyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.
28. Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod twyll, ac rydym wedi datgelu canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol fod wedi eu cam-ddatgan mewn modd perthnasol o ganlyniad i dwyll.
29. Rydym wedi datgelu wrthyhych yr hyn a wyddom am bob honiad o dwyll, neu dwyll a ddrwgdybir, sy'n effeithio ar ddatganiadau cyfrifyddu'r Awdurdod a'r nodiadau cysylltiedig a roddwyd i'r Awdurdod gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr ac eraill.
30. Cadarnhawn, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, y gwneir y sylwadau uchod ar sail ymholiadau gyda rheolwyr ac aelodau o staff sydd â gwybodaeth a phrofiad perthnasol (a, lle bo hynny'n briodol, drwy archwilio dogfennau ategol) sy'n ddigon i'n bodloni y gallwn gyflwyno'n briodol bob un o'r sylwadau uchod i chi.

Llofnodwyd gan

Trysorydd
Dyddiad 27 Medi 2010

Cadeirydd
Dyddiad 27 Medi 2010